

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

2. Vtrum, multiplicatis speciebus Sacramentalibus multiplicetur numero sacramentu[m] Eucharistiæ.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

partialia; ex illis enim omnibus conflatur vnicum sacramentum Ordinis totale, & completum, significans gratiam necessariam ad ministrandum in Ecclesia; quod quidem sacramentum totale vnicam habet speciem infimam, & non solum subalternam.

12. Dices; ergo qui suscipit vnam speciem, non suscipit integrum sacramentum Eucharistiae; nec in sacramento asseruatur integrum sacramentum sub vna specie.

Respondetur, loquendo in rigore de sacramento totali, sine inconuenienti posse concedi has, & similes sequelas. Ceterum in communi modo loquendi appellandum est corpus Christi sub specie panis Sacramentum simpliciter: sicut qui comedit etiam partem carnis, dicitur simpliciter comedere carnem, licet non comedat carnem integram, sed partialem.

Adverte tamen, facilius posse admitti de singulis speciebus non esse integrum conuiuium, quam non esse Sacramentum integrum: sicut qui in prandio sumit vnum, vel duo fercula ex multis, non dicitur sumpsisse integrum prandium: bene tamen dicitur sumpsisse integrum cibum & integrum alimentum; quia sumit, quod sufficit ad cibandum, & alendum. Sic qui sumit vnicam speciem, non dicitur sumere integrum conuiuium Eucharistiae; & dici tamen potest sumere integrum alimentum, & sacramentum integrum, quia id, quod sumit, potest sufficienter alere, & causare, gratiam nutrimentalem. Ratio autem est, quia in compositis homogeneis, scilicet ex partibus, quarum singulae habent nomen totius, ut ignis, aqua, &c. & quarum singulae non indigent aliis ad sui conseruationem, & ad operandum; licet ex multis partibus resulet vna aqua, vnus ignis complexus: singulae tamen partes separatim dicuntur simpliciter aqua, ignis totalis, &c. Cum ergo partes sacramenti Eucharistiae singulae sint sacramenta, quia singulae significant, & causant gratiam, consequens est, ut per separationem singulae dicantur sacramentum, & quidem integrum sacramentum, non quidem integrum conuiuium; quia hoc nomine significatur totum artificiale resultans ex multis ferculis, vel ex cibo, & potu: sed tamen dicuntur singulae separatim integrum sacramentum: quia per separationem acquirunt denominationem totius, quam prius non habebant.

SECTIO II.

Vtrum, multiplicatis speciebus sacramentalibus, multiplicentur numero sacramenta Eucharistiae.

13. **Q**uestio haec est de modo loquendi; oportet tamen scire, quomodo consequenter ad nostra principia loquendum sit de pluralitate, vel vnitare numerica sacramenti Eucharistiae; an scilicet per plures Missas conficiantur plura, an vnum sacramentum Eucharistiae?

Aliqui docent, ad pluralitatem sacramenti Eucharistiae non esse attendendam solam pluralitatem specierum: nam Sacerdos sumit tres partes hostiae separatas, & tamen non dicitur sumere tria sacramenta, sed attendendam etiam pluralitatem fumentum, vel sumptionum, tunc enim iam incipiunt species habere aliquam distinctionem moralem in ratione ferculi, seu cibi spiritualis, quae distinctio ad pluralitatem sacramenti attendenda est. In quam sententiam satis inclinat P. Suarez disp. 1. de Eucharistia sect. 4. & eam tenet cum aliis noster Valentia tom. 4. disp. 6. q. 1. punct. 4. P. Valquez disp. 168. cap. 2. quem sequuntur alij

Recentiores, censet, solam pluralitatem specierum sufficere ad constituenda plura numero sacramenta Eucharistiae, licet ab eodem simul sumantur: quia cum sacramentum Eucharistiae non constituatur intrinsece ex sumptione, consequens est, ut ipsa sumptio non possit intrinsece multiplicare essentiam sacramenti: per id enim aliquid distinguitur ab aliis, per quod constituitur in suo esse: unde cum sumptio non constituat, non poterit distinguere hoc sacramentum ab alio. Cum autem species sint aliquid intrinsece pertinens ad sacramentum, necesse est, ut multiplicatis speciebus, non sit idem sacramentum; sicut, multiplicata anima rationali, non maneret idem homo.

Mihi magis placet, sacramentum Eucharistiae nec per pluralitatem specierum, nec sumptionum multiplicari numero, sed simpliciter, & absolute loquendo posse dici vnum & idem numero sacramentum Eucharistiae, quod vbiq; terrarum ab omnibus fidelibus accipitur. Quam sententiam ut probabilem, & Theologicam laudat P. Suarez vbi supra; & consequenter ad nostra principia debemus eam omnino amplecti. Omissis autem rationibus, quibus eam probat Suarez vbi supra, quae efficaces non sunt, probari potest ex iis, quae diximus disp. praecedenti sect. 3. Eucharistiam scilicet, licet includat intrinsece corpus Christi, & species, importare tamen in recto corpus Christi, & species de connotato: ergo non multiplicantur numero Eucharistiae, licet multiplicentur species. Probat consequentia, quia ad pluralitatem concreti debet plurificari, quod significatur in recto: non enim essent duo alba, si duae albedines ponantur in eodem subiecto: bene autem e contra, si vna albedo ponatur in duobus subiectis, erunt duo alba; quia album dicitur in recto solum subiectum: ergo cum Eucharistia dicat in recto solum corpus Christi, & non species, non erunt plures Eucharistiae, multiplicatis speciebus; quia idem corpus Christi sub omnibus continetur. Quem modum loquendi significasse videtur Paulus 1. Cor. 10. Omnes vnum corpus sumus, qui de vno pane participamus: vocat enim Eucharistiam vnum & eundem panem; vbi non de vnitare specifica (ut aliqui volunt) sed de numerica debet intelligi; alioquin non bene inferret, esse omnes fideles vnum corpus: sicut nec in naturalibus bene inferret, esse omnes idem corpus, quia de eodem alimento in specie participamus.

Obiicit primo, ergo species panis, & vini non constituunt duo sacramenta etiam partialia contra id, quod diximus sect. praecedenti. Probat sequela; quia idem numero Christus continetur sub vtraque specie: ergo si plures species panis non constituunt plura numero sacramenta, quia idem numero corpus Christi continetur sub omnibus illis: sic nec species panis, & vini constituunt plura sacramenta partialia; quia idem numero Christus continetur sub illis; nec refert species panis, & vini differre specificè, quia etiam si ponantur duo colores specie diuersi in vno subiecto, non dicuntur duo colorata, sed vnum. Respondetur negando sequelam. Ratio discriminis est, quod sub speciebus panis, & vini, licet contineatur idem Christus; ceterum ex vi verborum non continetur idem, sed sub speciebus panis continetur corpus, & sub speciebus vini sanguis: Eucharistia autem (ut diximus disp. praeced. sect. 2.) non constituitur intrinsece in ratione sacramenti per id, quod ponitur per concomitantiam, nec supponit in recto, strictè loquendo, nisi pro eo, quod ponitur ex vi verborum: quare cum corpus & sanguis sint entitates diuersae, hinc est, per vtramque speciem constitui non vnicum, sed duo sacramenta partialia.

Obiicit

15. *Conclusio simpliciter loquendo sacramentum istud est vnum & idem numero sacramentum.*

16.

Obiicit primo, species panis & vini non constituunt duo sacramenta partialia.

Si duae albedines ponantur in eodem subiecto, non essent duo alba.

1. Cor. 10.

16.

Obiicit primo, species panis & vini non constituunt duo sacramenta partialia.

Responsio, ratio discriminis quo ex vi verborum sub speciebus panis continetur corpus, sub speciebus vini continetur sanguis.

17.
Obiectio se-
cunda.

Responsio.

Obiicies secundò; si corpus Christi contineretur sub speciebus olei, posset constituere aliud differens specie sacramentum per modum medicinæ, quod quidem distingueretur à sacramento Eucharistiæ: ergo licet idē corpus Christi sub duplici specie panis, potest constituere duo sacramenta numero distincta. Respondeo; si corpus Christi contineretur sub speciebus olei, & vt sic esset sacramentum medicinæ, tunc quidem Eucharistia & illud sacramentum non dicerentur in rigore duo sacramenta, sed vnum sacramentum affectum duplici significatione sacramentalis totali specie diuersa: sicut si idem subiectum afficiatur albedine, & nigredine, non erunt duo colorata, sed vnum coloratum pertinens pro formali ad duas species totales coloris: sic etiam in prædicto casu essent due rationes formales sacramenti specie diuersæ: non tamen essent duo sacramenta; quia sacramentum illud importat in recto corpus Christi, & non potest multiplicari, nisi multiplicato illo, quod importatur in recto.

18.
Clemens
Papa.
Obiicitur vltimo.

Respondeo.

Vltimò potest obiici modus loquendi Clementis Pontificis Epist. 2.1. relati in cap. *Tribus gradibus*, de Consecrat. d. 2. vbi docet, tot holocausta esse offerenda in altari, quot populo possint sufficere; ergo sentit Pontifex, plura numero sacramenta Eucharistiæ suscipi à fidelibus; sacramentum enim Eucharistiæ holocaustum est: sunt autem plura holocausta, ergo plura sacramenta. Respondeo in primis, apud Clementem non haberi illud verbū, tot holocausta, quod refertur à Suarez; sed tanta, inquit, holocausta offerantur, quanta populo sufficere possint. Aliud autem est, tot esse sacramenta, aliud, tanta esse sacramenta: nam primum significat pluralitatem, quam negamus; secundum solum significat magnitudinem quantitatis, ad quam non oportet multiplicari id, quod significatur in recto; sufficit additio quantitatis: nam si eadem homini addideret alia quantitas, esset maior homo, non tamen duo: sic ergo dici posset, corpus Christi sub maiori quantitate panis esse maius sacramentum, non dignitate, sed extensione. Deinde secundò dici potest, Pontificem ibi loqui vulgari modo de holocaustis pro hostiis ante consecrationem; sicut etiam vulgò dicitur consecrari quatuor, vel quinque hostias; vbi hostia non sumitur rigore, sed pro victima oblata, sed pro pane, vel quantitate panis, sub qua ponitur corpus Christi, in quo sensu vulgari hostia non est sacramentum. Si verò hostia sumatur strictè pro re oblata, sicut non dicuntur plura sacramenta, sic nec plures hostiæ; vt habetur expressè in c. *In Christo*, de Consecrat. d. 2. vbi Ambrosius ex vnitatem corporis Christi infert, non esse plures hostias, sed vnam. Vna, inquit, hostia, non multa. Sicut enim, quod vbiq; offertur, vnum est corpus, & non multa corpora; ita & vnum sacrificium. Ex quibus verbis non parum confirmatur nostra sententia.

Ambros.

SECTIO III.

Vnde sumenda sit pluralitas huius sacramenti in sententia, quæ dicit, species etiam in recto significari.

19.
Quid dicen-
dum sit in
sententia as-
serente species
significari in
recto.

Impugnatur
regula quam
asserit Vas-
quez.

Supposita nostra sententia, quod Eucharistia non dicat in recto species, sed corpus, & sanguinem Christi, hæc omnia facillè intelliguntur: in sententia tamen contraria asserente, species etiam significari in recto, difficilior assignatur regula firma, ad multiplicanda sacramenta Eucharistiæ ex multiplicatione specierum. Nam in primis regula illa vniuersalis P. Vasquez, quod tot sint sacramenta, quot sunt species, atque adeo in pyxide esse tot sacra-

menta, quot sunt particule cōsecratæ, hoc, inquam, difficile est; primò, quia est contra communem modum loquendi: nemo enim dicit, Sacerdotem dum sumit hostiam in tres partes diuisam, sumere tria sacramenta Eucharistiæ: sicut nec qui comedit frustum panis in tres partes diuisum, dicitur comedere tres cibos. Secundò, quia si essent plura sacramenta, deberent causare plures gratias, & habere plures significationes distinctas.

Respondet Vasquez num. 37. non causari plures gratias, quia sumptio est conditio, sine qua hoc Sacramentum non operatur; & licet sacramenta sint plura, sumptio est vna, & limitat Sacramentum ad vnum effectum. Sed contra, quia in primis plures causæ applicatæ per vnicam applicationem, adhuc operantur plures effectus, eo quod applicatio sit solum conditio: si ergo sumptio est solum conditio, & sacramenta sunt plura, singula ponent suum effectum. Deinde non video, cur sumptio tunc sit magis vna, quàm sacramenta, quæ sumuntur; quod enim attinet ad distinctionem physicam, tam distinguitur physice sumptio vnius particule, vel hostiæ à sumptione alterius, quàm vna hostia, vel particula ab alia. Si verò dicas, sumptionem esse vnam moraliter, quia fit vna pars post aliam absque interruptione morali: ergo ad vnitatem etiam sacramenti sufficit similis coniunctio moralis; cur enim plus requiratur ad vnitatem sacramenti, quàm ad vnitatem sumptionis?

Confirmari, ac explicari potest in aliis sacramentis: nam sacramentum Pœnitentiæ habet etiam plures partes integrantes, quarum singulæ possent esse sacramentum seorsim; & tamen non dicitur plura sacramenta, sed vnum propter vnitatem moralem, licet habeant distinctionem physicam: ergo idem dici potest de sacramento Eucharistiæ. Maiorem ostēdo, quia ponamus hominem accedere ad Confessionem cū duplici actu doloris, & singula peccata bis confiteri, ecce ex parte materiæ sunt partes, quarum singulæ sufficerent ad vnum sacramentum: nam ex vno actu doloris ex illis, & ex vna confessione eorundem peccatorum posset postea fieri aliud sacramentum. Quod etiam de forma absolutionis suo modo dici potest: nam licet Sacerdos semel solum absoluat, sed reuera singulæ syllabæ absolutionis proferuntur successiue, & taliter, vt dimidia pars prolationis singulorum syllabarum sufficeret ad integrandam sufficentem absolutionem velocius probatam; vnde illa absolutio posset diuidi in duas, quarum quælibet sufficeret ad vnum sacramentum: nunc tamen non sunt plura sacramenta, sed vnum propter coniunctionem moralem. Ergo licet due particule cōsecratæ, si seorsim sumerentur, sufficerent ad duas refectiones, coniunctio tamen moralis, quam habent, quando simul sumuntur, facient, quod non sint duo sacramenta, sed vnum.

Hinc autem soluitur argumentum Patris Vasquez, quo probat suam sententiam hoc modo. Vnitatem artificialis sacramenti sumenda est ex eo, quod est essentiale, aut substantiale sacramento in genere suo, non ex aliquo accidentario; nihil autem est essentiale in genere sacramenti in pluribus particulis consecratis, ex quo sumatur vnitatem, cum tamen sit aliquid essentiale, ex quo sumatur pluralitas; nam loci propinquitas, aut quod vnica sumptio, aut ab eadem persona sumantur, sunt accidentalia sacramento, vt constat: vnitatem etiam formæ consecrationis non iuuat, tum quia vnica forma Baptismi possunt plures simul baptizari, & fieri plura sacramenta: non est ergo, vnde sumatur vnitatem sacramenti in prædicto casu.

Ad